

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

Epist. XXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

& claustra: ¹⁰ liberum ostium habet. Vna est catena quæ nos alligatos tenet, amor vite: A qui vt non est abiiciendus, ita minuendus est: vt si quando res exiger, nihil nos detineat, nec impediatur, quò minus parati simus, quod quandoque faciendum est, statim facere.

EPIST. XXVII.

MONET, & excusat. Quid enim? ipse iam bonus, iam sanus? Non sum, inquit: sed inter egros, de communi malo, & remedio, tecum differo. Voluptates nocent, aut falso iuuant: Virtus sola solidum gaudium parit. Sed hanc tu adsume & habe: per alium non potes. Historiola de Calvisio facta. Epicuri dictum, Diuitie sunt, naturalis paupertas.

Tv me, inquis, mones. iam enim te ipse monuisti, iam correxisti? ideo aliorum emendationi vacas? Non sum tam improbus, vt curationes æger obeam: sed B tamquam in eodem ¹ valetudinario iaceam, de communi malo tecum colloquor, remedia communico. Sic itaque me audi, tamquam tecum loquar. in secretum te mecum admitto; & te adhibito, ² tecum exigo. Clamo mihi ipse, Numera annos tuos: & pudebit eadem velle, quæ volueras puer, eadem parare. Hoc denique tibi ³ citra diem mortis præta: moriantur ante te vitia. Dimitte istas voluptates turbidas, magno lucendas. non venturæ tantum, sed præteritæ nocent. Quemadmodum scelera etiam si non sint deprehensa cum fierent, sollicitudo non cum ipsis abit: ita improbarum voluptatum, etiam post ipsas, penitentia est. Non sunt solidæ, non sunt si desles. etiam si non nocent, fugiunt. Aliquod potius bonum mansurum circumspice. nullum autem est, nisi quod animus ex se sibi inuenit. Sola virtus ⁴ præstat gaudium perpetuum, securum: etiam si quid obstat, nubium modo interuenit, quæ infra feruntur, nec vniquam diem vincunt. Quando ad hoc gaudium peruenire continget? non quidem cessatur adhuc, sed ⁵ non festinatur. Multum restat operis, in quod ipse necesse est vigiliam, ipse laborem tuum impendas, si effici cupis. ⁶ Delegationem res ista non recipit. Aliud litterarum genus adiutorium admittit. ⁷ Calvisius Sabinus memoriâ nostrâ fuit diues: & ⁸ patrimonium habebat libertini, & ingenium. Numquam vidi hominem ⁹ beatum inde-

10. LIBERVM OSTIVM.] Sermo Stoicus. & identidem, vbi de morte subeundâ vel sumendâ: *ἡ νοῦτος ἡ δὲ ἐξ*: Aperta est ianua. *Ἐξί, ἰσὸς, Ἀρριανὸς* I. Dissert. IX. & alibi.

EPIST. XXVII. I. VALETVDINARIO.] *Glosse prisca*, Valetudinarium, *ἡ ἰασηροῦ, διατροπῆτορ*: male valentium, & se curantium locus. Nominat auctor libelli De causis corruptæ eloquentiæ, item Columella aliquoties. Videtur in ædibus diuitum fuisse, vbi numerosa familia, talis locus. Adde nostrum De 17^a lib. I. cap. XVI.

2. MECVM EXIGO.] *Expostulo*. De Brevit. vit. cap. I. Aristoteli cum rerum naturâ exigenti.

3. CITRA DIEM.] *Plerique libri*, circa: nec malè.

4. PRÆSTAT GAVDIVM.] *De quo ego Manud.* III. Dissert. V.

5. NON FESTINATVR.] *Negationem Muretus adhibuit sententiæ formandæ, sed præter libros. Ego legam*: Non quidem cessatur adhuc, sed festinatur multum restat operis: in quod ipse, & claustra reliqua. *Quæris, quando peruenies? Multum operis restat, etiam festinatur, quid cessatur?*

6. DELEGATIONEM.] *A re nummariâ. Aes*

hoc alienum alteri non delegabis soluendum, aut transcribes: à te faciendâ numeratio.

7. CALVISIVS SABINVS.] *Esne ille, qui in Tacito VI. Annalium, sub Tiberio accusatus? Aceruatim ex eo Annius Pollio, Appius Silanus, Scauro Mamerco simul, ac Sabino Calvisio maiestatis postulantur. Sed dimissum estendit: & Celsus vrbana cohortis Tribunus Appium ac Calvisium discrimini exemit. Tunc igitur dimissus, sed à Caio Caligulâ, post aliquot annis, reprehensus: de quo Dio, libro LIX. Calvisius Sabinus inter primos Senatores, cum recensâ Pannoniæ administratione redisset, postulatus, morte spontaneâ damnationem anteuenit. An hic iste sit, nescio. etas conuenit: fortasse obstat, quod libertinus fuit, vt mox dicitur: etsi id quoque genus sub Principibus ad summos honores euecti.*

8. PATRIMONIUM HABEBAT LIBERTINI.] *Ita hæc edenda, aut ceriè libertinum, quod magis probem: vt significet, non ipsum talem, sed è talibus esse. Libri pro nobis. Sententiâ arguta, nec sine scommate, quò Seneca inclinât. Habebat, inquit, opes magnas, vt solent nunc libertini: sed & ingenium tale, id est humile, terreum, & quod saperet stirpem.*

9. BEATVM INDECENTIVS.] *Vulgi, non sapientum iudicio beatum: quod est diuitem. Nam illi, ait noster,*

A indecentius. Huic memoria tam mala erat, ut illi modò nomen Ulixis excideret, modò Achilles, modò Priami: quos tam bene nouerat, ¹⁰ quàm pædagogos nostros nouimus. Nemo vetulus nomenclator, qui nomina non reddit, sed imponit, ¹¹ tam perperam tribus, quàm ille Troianos & Achiuos persalutabat. Nihilominus ¹² eruditus uolebat uideri. Hanc itaque compendiarium excogitauit. magnâ summâ emit seruos, unum ¹³ qui Homerum teneret, alterum qui Hesiodum: nouem præterea Lyricis singulos assignauit. Magno emisse illum non est quod mireris. non inuenerat: faciendos locauit. Postquam hæc familia illi comparata est, cepit conuiuias suos inquietare. Habebat ¹⁴ ad pedes hos, à quibus subinde cum peteret versus, quos referret, sæpe in ¹⁵ medio versu excidebat. Suasit illi Satellius quadratus, stultorum diuitum ¹⁶ arrosor, & quod sequitur, artisor, & quod duobus his adiunctum est, derisor, ut Grammaticos haberet ¹⁷ analectas. Cum dixisset Sabinus, centenis milibus sibi constare singulos seruos: Minoris, inquit, ¹⁸ totidem scrinia emisses. Ille tamen in eâ opinione erat, ut putaret se scire, quod

B quisquam in domo suâ sciret. Idem Satellius illum hortari cepit, ut luctaretur, hominem ægrum, pallidum, gracilem. Cum Sabinus respondisset, Et quomodo possum? vix uiuo. Noli, obsecro te, inquit, istud dicere. non vides quàm multos ¹⁹ seruos ualentissimos habeas? Bona mens ²⁰ nec commendatur, nec emitur: & puto, si uenalis esset, non haberet emptorem. at mala quotidie emitur. Sed accipe iam quod debeo, & vale. *Diuitie sunt, ad legem naturæ composita paupertas.* Hoc sæpe dicit Epicurus, aliter atque aliter. Sed numquam nimis dicitur, quod nunquam satis discitur. Quibusdam remedia monstranda, quibusdam inculcanda sunt.

uester, Beatum appellant, ad quem pecunia magna confluxit: *epist. XLV. Indecenter igitur beatus, quia parum decorè aut eleganter opibus uti poterat, bardus, blennus, frutex.*

C 10. QVAM PÆDAGOGOS.] Muretus ad ista: Nos nempe, qui iam senes sumus, quibus omnis pædagogorum memoria excidit. Nescio, an sic Seneca. Quis tam madidâ memoriâ, cui pædagogus, tot annorum indiuiduus comes, exciderit? Meum tunc magis librum audiam: quàm pædagogos nostros nouos nouimus. Eam enim uocem inierit: & certum, nouitios ignotos etiam esse. At mihi sedebat: modò Priami: & quos tam bene. Ille, inquit, obliuiscatur omnium: etiam quos nouerat, ut pædagogos solemus.

11. TAM PERPERAM TRIBVS.] Maeste Pinciane. tibi, an tuis libris, debemus. Acutum est: & nomenclator tribules salutabat, aut resalutabat, nomine Domini: vetulus aliquis præuè, & pro Titio Sertium. Nostri codices: tam properanter quàm. quod illuc sanè duca, si diducas.

D 12. ERUDITVS VOLEBAT VIDERI.] Et obtinebat: quidni? Verisimè Euripides in Herculis:

οἰόμεθα γὰρ
Τὸν ἰσχυρὸν πρὸς τὰν ἑστῆσαν ἄνθρωπον:

nam censemus hoc,

Qui diues est felixque, scire hunc omnia.

13. QVI HOMERVM.] Saltem hoc bono iudi-

cio, aut suggestione, quòd primas huic primo daret.

14. AD PEDES.] Ad lecti fulcra, cum caneret: quos adspicere, & innuere posset.

15. MEDIO VERSV.] Facetus, & credo, uerius est, medio verbo: quod præfati libri referunt. Tam infida memoriâ, ut desitueret in uerbo, & totum non efferret.

16. ARROSOR.] Meus, abrafor: quod eodem uadit.

17. ANALECTAS.] Scitè, & nimis argutè. Analecta in conuiuiis, Græco uerbo, reliquæ, & quæ subleguntur aut colliguntur sparsa. Suadebat igitur, habere Grammaticos ab hoc officio: qui reliqua eius, & quæ exciderent ei, & uelut ab ore aut orbe deciderent, colligerent & collecta redderent, atque ita explerent. Non potest uenitius. Habes Grammaticos & litteratores, qui suggerunt uelut cibum & ingerunt: ecce adde Sublegulos, qui elapsa tibi reponant.

18. TOTIDEM SCRINIA.] In quibus reponi libri & scripta solent. Id quoque igitur argutè: Hi tibi, tamquam armaria & scrinia sunt, à quibus auctores petas: cur non ipsa emissi, minoris quidem, & quæ fidelius etiam asseruassent?

19. SERuos VALENTISSIMOS.] Nam sicut doctrinam seruorum, suam putabat: cur non item robur?

20. NEC COMMENDATVR.] Verius, commo- datur: nec usu, nec mancipio datur.